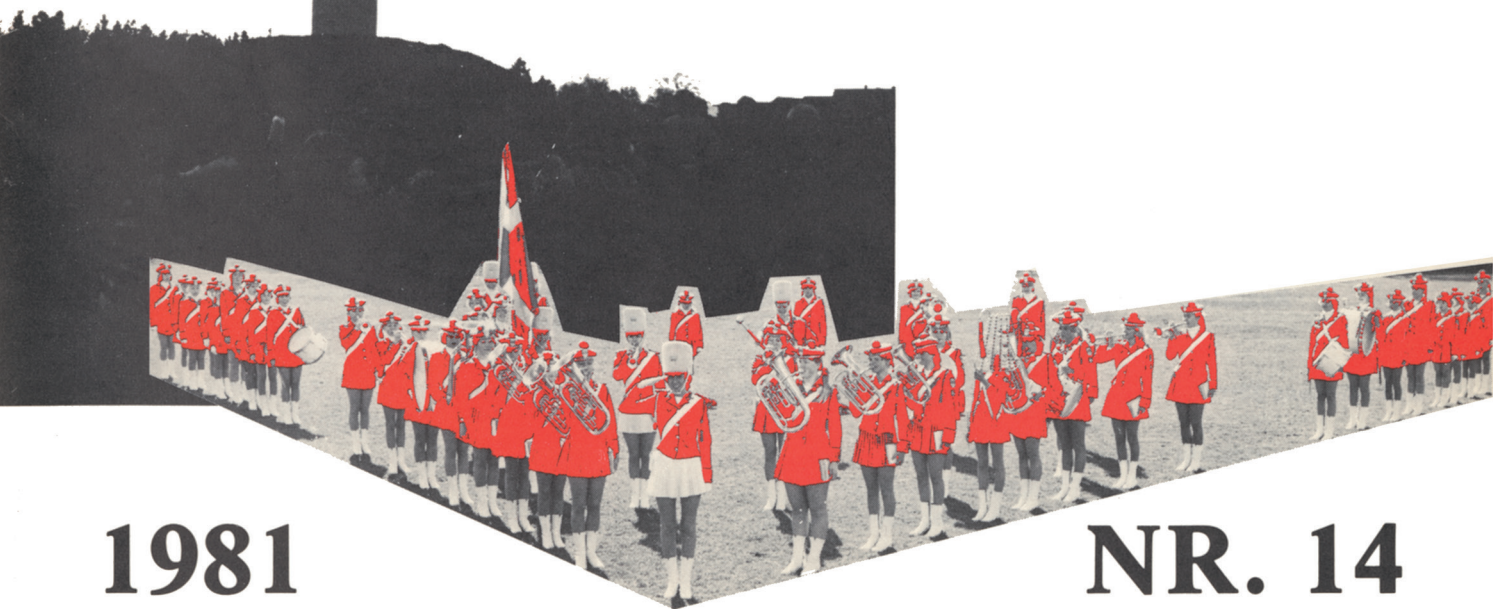

MODSRIL

TIDSSKRIFT FOR MUSIKPOLITIK * KRITISKE MUSIKSTUDIER * KRITISK MUSIKPÆDAGOGIK

1981

NR. 14

4. ÅRG. – 1981 – NR. 14 . LØSSALG: KR. 18 . ABONNEMENT (4. ÅRG. – 6 NUMRE): KR. 96

Indhold

Leder	POLITISK musik	3
Jens Henrik Koudal	Det er underligt skizofrent at spille folkemusik for penge	5
Karin Sivertsen	Musik og de fortrængte følelser	10
Sven Fenger	Musik og musikliv i »fattigfirserne« (3)	13
	SAM og den alternative pladeproduktion	
Anmeldelser		
Jens Henrik Koudal	Hvor fløj ånden fra studenteroprøret (bl.a.) hen?	15
Lars Nielsen	Engelsk folkemusikrevival	18
Henrik Adler	»En oversættelse«???	19
Lars Ole Bonde	»At leve i en tid, vurdere og tage stilling«	21
Kurser, konferencer, festivaler		
Jens Henrik Koudal og		
Lars Ole Bonde	Folkemusik og festivaler	24
Gudmund Rydning	Nordisk sommeruniversitet	27
Geir Johnson	Rapport fra den internationale konferansen for populærmusikkforskning	28
Debat og kommentarer		
Carl Bergstrøm-Nielsen	Om skematismens spøgelse i MODSPIL	29
Hans Juul Christensen	Vedr. artikel i nr. 12	29
Karin Sivertsen og		
Hanne Tofte Jespersen	Den rytmiske musik i Danmark	31
	Nye bøger	35
Nye plader udgår i dette nummer		
Redaktion	Henrik Adler, Lars Ole Bonde, Sven Fenger, Hanne Tofte Jespersen, Jens Henrik Koudal, (ansvarshavende for dette nr. er Lars Nielsen), Peter Busk Laursen, Søren Schmidt og Karin Sivertsen.	
Redaktionens adresser	Modspil, c/o PubliMus, Musikvidenskabeligt Institut, Universitetsparken 220, 8000 Århus C. Modspil, c/o Musikvidenskabeligt Institut, Klerkegade 2, 1308 København K.	
Administration	Kroghs Skolehåndbog, 7100 Vejle. Telefon 05-82 39 00.	
Tryk	Jørn Thomsen Offset, Kolding.	
Adresseændring og abonnement	meddeles til Kroghs Skolehåndbog.	

musik

Musikkurset på Den rejsende Højskole i Tvind.

1. august 1981 til 1. august 1982.
30 deltagere, 2 lærere.

Kursusforløb:

1. periode: 1 måneds forberedelse til
2. periode: 1 måneds turne og studierejse i Østeuropa.
3. periode: 3 måneders bearbejdelse og formidling med koncerter, endvidere opsparring til
4. periode: 4 måneders rejse med fly til USA – Mexico – Cuba.
5. periode: 3 måneders bearbejdelse og formidling og orkesterlederkursus.

1. periode varer 1 måned og foregår på skolen.

1. Vi dygtiggør os på selvvalgt instrument indenfor brassband besætning med slagtøj.
2. Vi lærer at spille efter noder.
3. Orkestertræning. Vi spiller til arrangementer på skolen og f. eks. til demonstrationer arrangeret af Landsforeningen Danmark mod Krig.
4. Vi sætter en bus istand til brug i Danmark og på rejsen.
5. Hver deltager skal modtage en 1/2 times daglig klaverundervisning.
6. Vi laver skolens sangkor.
7. Studier om Østeuropa efter 2. verdenskrig.
8. Vi syr vores egne uniformer.
9. Vi øver 10 cirkusnumre med musik til.
10. Vi tager os af holdets økonomi og vedligeholder de huse vi bor i.

2. periode varer 1 måned og foregår på busrejse.

Vi koncentrerer os om 3 østeuropæiske lande, hvoraf Albanien er et af dem.

Vi optræder på fabrikker, skoler, kulturhuse og på gaden. Vi bor hos lokale folkløregupper, som vi inviterer til Danmark.

Hele rejsen er præget af busliv, daglig orkestertræning, individuel dygtiggørelse og oplevelse af musik brugt på en ordentlig måde.

Repertoiret på turen er: Marchmusik, underholdning, cirkus og korsang.

3. periode varer 3 måneder og foregår på skolen.

Politisk musik

På en af de første rigtige forårsdage blev der på Strøget i København uddelt en lille folder fra Tvindskolerne. Den fortalte, at man på Den rejsende Højskole havde planer om at oprette et musikkursus med start i august 81 og med orienteringsweekend for alle interesserede i løbet af sommeren.

Nogle har vel gennem tiderne undret sig over at man på Tvind ikke har lavet kurser med musik, når nu så mange unge er interesseret i musik, men her var det altså. Folderen røg i lommen og kom først frem i S-toget på vej hjem. Men så blev den også studeret flittigt. Brassband? Sy egne uniformer? Lære at gå i takt og spille samtidig? Var det virkelig fra Tvind? Eller var det fra Frelsens hær?

Det var fra Tvind. Og ved nærmere eftertanke kan man måske se en logik i at det musikkursus, Tvind tilbyder, er sat i en meget fast ramme, og at det drejer sig om at spille i en større gruppe. Denne tendens bekræftes af udsagn i en antologi skrevet af tidligere elever og lærere på Tvind. Mette Brandt, der var på Tvind i 1977, beskriver heri nogle af de pædagogiske (og politiske) principper skolerne ledes efter:

»Det er altid gruppen der har ret. Du skal stole ubetinget på gruppen. Andet er noget individualistisk fis.

Du skal skippe aktiviteter som at male, tegne, digte, spille o.s.v., med mindre de tjener gruppens formål. De må ikke være udslag af en personlig individualistisk oplevelse som ikke kan bruges til noget i gruppesammenhæng«.

Så er det måske ikke så mærkeligt, at det er brassband og ikke mere individuelt betonedede musikformer, der vælges.

Som musiklærer undrer man sig over planen på en anden led. Tror man virkelig, det kan lade sig gøre at lære folk, der ikke har spillet før at spille brassbandmusik på en måned? Det gør man åbenbart, for der er ingen krav om færdigheder på instrumenterne. Samtidig skal eleverne oven i købet lære at synge i kor, lave cirkusnumre og sy uniformer.

Hvilket musikalsk ideal ligger der mon bag denne plan? Eller drejer det sig ikke så meget om musik, men mere om politik? Politisk musik og musik brugt politisk. Musik bruges i mange politiske sammenhænge. Rock mod racisme, rock mod hårde stoffer o.s.v. Musik brugt i en sammenhæng, der gør den

1. Vi udvider marchrepertoiret og bliver gode til at gå og spille samtidig.
2. Hver deltager skal have mindst tre ugentlige elever fra en af de andre skoler.
3. Hver deltager skal kunne lede en større forsamling i sang.
4. Vi holder mindst 5 foredrag hver om situationen i Østeuropa.
5. Vi sparer penge sammen til næste rejse gennem arrangementer til juleballer og sølvbryllupper. Vi tjener penge ved julearbejde.
6. Vi lærer om USA – Mexico – Cuba.
7. Vi lærer spansk.

4. periode varer 4 måneder og foregår udenfor skolen med flyrejse til USA – Mexico – Cuba.

I USA, verdens højest udviklede industrisamfund – møder vi mennesker med vidt forskellige problemer. Guldprisen stiger mod sky, inflationen går samme vej og madpriserne følger godt med. Vi oplever selv, hvordan mange har svært ved at få madpengene til at slå til. Slumboere, arbejdsløse og fattige landarbejdere lever på sultegrænsen. I en af de farvede landarbejders hytte i sydstaten hører vi om Ku Klux Klan, som igen er på fremmarch - ingen kan vide sig sikker.

Vi har instrumenterne med og optræder.

Mexico – på flugt. Fra landsbyens hytte til storbyens blikskur, fra Mexico til USA – på jagt efter bedre levevilkår, men forgæves.

På Cuba er det 20 år siden, diktatoren Batista blev styrtet af frihedskæmperne. Cubanerne fortæller, hvordan bordellerne og spillekasinoerne forsvandt, hvordan analfabetismen og sulten blev afskaffet. Og hvordan folket på alle områder opbygger et nyt samfund. Vi oplever Cubas rejs musikliv.

5. periode varer 3 måneder og foregår på skolen.

Vi bearbejder og formidler vores oplevelser fra rejsen. Vi deltager i demonstrationer arrangeret af Landsforeningen Danmark mod Krig.

Vi træner hinanden i at blive orkesterledere.

Vi vælger en by hver, hvor vi gerne vil starte et nyt orkester. Gerne en by hvor Ulandshjælp fra Folk til Folk eller Landsforeningen Danmark mod Krig holder til.

Vi hjælper hinanden med fremtiden.

politisk. Musik brugt på en »ordentlig måde« som der står i folderen. På Tvind hedder det brassband for »Danmark mod krig« eller brassband for »U-landshjælp fra folk til folk«.

Når musik kobles tæt sammen med en politisk aktivitet, som i de nævnte tilfælde, vil det ofte være sådan, at musikken underordnes det politiske budskab. Alligevel ligger der alene i valget af musikform f.eks. *rock* mod racisme eller græsrodsbevægelsernes brug af *folkemusik* eller fredsmarchens brug af enstemmig sang med guitarakkompagnement et indbygget ud-sagn. Man meddeler noget alene ved sit valg af musikalsk medium. Og så er det, man kan spørge sig selv, hvilken ideologi der ligger bag, når man på Tvind har valgt at lave musik-kursus med brass og march? Det ligger snublende nær at sætte den valgte musikforms uniformerende tendens i relation til en åndelig uniformering. Kæft, trit og retning i det ydre som i det indre.

Tvindskolerne har jo en erklæret socialistisk målsætning. Men det gør ikke automatisk en bevægelse progressiv, at den lanceres under en socialistisk målsætning eller danner *ydre former* der sikrer gruppens dominans over individet. En bevægelses progressivitet kan kun måles i forhold til bevægelsens indhold – karakteren af det arbejde der rent faktisk gøres. Ser vi på Tvinds musikkursus, er det proklameret socialistisk og kollektivt, men bagsiden af medaljen viser et idealbillede af eleverne som robotter, der med blikket stift rettet mod lederne lader sig programmere ind i en passiv rolle som socialistiske musikaarbejdere. Ingen rokken med ørerne her – ellers er det ud!

I sidste instans må socialisme dreje sig om frihed for mennesket – ikke om tvungen tilpasning under en abstrakt forestilling om det kollektives velsignelse – der er derfor en kolossal modstrid mellem Tvindskolernes målsætning og det menneske og samfundsbillede, der danner baggrund for deres praksis f.eks. deres musikkursus.

Ved en henvendelse til Den rejsende Højskole midt i sommerferien blev det oplyst, at musikkurset desværre ikke var blevet til noget på grund af manglende deltagelse. I en tid, hvor højskoleophold for mange er det eneste alternativ til arbejdsløshed og lediggang var der kun 2-3 tilmeldinger. Man kan håbe på, at der ligger en indsigt bag denne manglende tilslutning.

Karin Sivertsen/Lars Nielsen